

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija

VIEŠOJO VALDYMO INSTITUCIJŲ PROJEKTŲ DALYVIŲ DARBO UŽMOKESČIO FIKSUOTŲJŲ ĮKAINIŲ NUSTATYMO TYRIMO ATASKAITA

2015 m. spalio 19 d.

I. ĮVADAS

Viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimu (toliau – tyrimas) siekiama nustatyti Europos Sąjungos struktūrinių fondų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas) veiklose dalyvaujančių valstybės tarnautojų ir kitų viešojo valdymo institucijų darbuotojų vidutinius darbo užmokesčio dydžius, taikytinus kaip fiksuotųjų įkainių (toliau – FĮ) dydžiai.

Šie FĮ bus taikomi siekiant sumažinti administracinę naštą projektų vykdytojams, deklaruojantiems projektų dalyvių išlaidas. Projektų veiklose dažnai trumpą laikotarpį (kartais – tik keletą valandų, pavyzdžiui, mokymuose) dalyvauja didelis skaičius asmenų, todėl darbo užmokesčio išlaidų už projektų veiklose praleistą laiką deklaravimas projektų vykdytojams teikiant, o įgyvendinančioms institucijoms tikrinant įprastus išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo dokumentus yra neefektyvus ir daug darbo laiko sąnaudų reikalaujantis procesas. Darbo užmokesčio FĮ taikymas leistų ženkliai sumažinti projektų vykdytojų administracinio personalo ir įgyvendinančiosios institucijos darbuotojų laiko sąnaudas ir paprasčiau planuoti projekto išlaidas rengiant paraiškas.

Šioje tyrimo ataskaitoje vartojamos sąvokos:

Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (toliau – EVRK 2 red.) – Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ patvirtintas dokumentas, kuriame ekonominės veiklos rūšys suskirstytos į sekcijas, skyrius, grupes, klases ir poklasius.

Viešojo valdymo institucijos – subjektai (valstybės politikai, valstybės ir savivaldybės institucijos ir įstaigos, pareigūnai, valstybės tarnautojai, valstybės ar savivaldybės įmonės, viešosios įstaigos, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, asociacijos, akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės, kuriose valstybei ar savivaldybei priklauso daugiau kaip 50 procentų balsų visuotiniame akcininkų susirinkime), teisės aktų įgalioti dalyvauti viešojo valdymo procesuose (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 7 d. nutarimo Nr. 171 „Dėl viešojo valdymo tobulinimo 2014–2020 m. programos patvirtinimo“ 6 punktas).

Tyrimo ataskaitoje nustatytus FĮ ir jų dydžius planuojama taikyti 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ (toliau – 10 prioritetas) projektuose, tačiau nustatyti FĮ yra universalūs ir gali būti taikomi kituose projektuose, kuriuose numatoma finansuoti viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio išlaidas¹.

---

¹ Su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios išlaidos.

Tyrimas atliktas šiais etapais:

1. Atlikta viešojo sektoriaus institucijų skaičiaus ir teisinio statuso analizė;
2. Atlikta su tyrimo objektu susijusių statistinių duomenų ir teisės aktų analizė;
3. Statistinių duomenų pagrindu nustatyti viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio FĮ dydžiai.

II. TYRIMO METODIKA

II.1. Tyrimo prielaidos ir duomenų šaltiniai

Pagal 10 prioriteto priemones (14 priemonių) įgyvendinamuose projektuose numatoma patirti Lietuvos Respublikos viešojo valdymo institucijose dirbančių asmenų darbo užmokesčio išlaidas už laiką, kurį asmuo praleidžia dalyvaudamas projekto veiklose. Tokių faktiškai patirtų ir apmokėtų išlaidų deklaravimas ir patikra sukuria didelę administracinę naštą tiek projektų vykdytojams ir partneriams, tiek ir įgyvendinančiajai institucijai, kadangi, nepriklausomai nuo projekto veiklose dalyvauto laiko, būtina pateikti išsamius kiekvieno projekto dalyvio darbo užmokesčio išlaidų pagrindimo dokumentus.

Viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio FĮ leistų ženkliai sumažinti šią administracinę naštą ir, tikėtina, padidinti projektų dalyvių skaičių. Potencialūs 10 prioriteto projektų dalyviai – viešojo valdymo institucijų darbuotojai. Vienoje 10 prioriteto priemonėje „Nacionalinių kovos su korupcija priemonių įgyvendinimas“ nedidelė dalis projektų dalyvių gali būti kitų (ne viešojo valdymo institucijų) perkančiųjų organizacijų darbuotojai, pavyzdžiui, tokių įmonių (įstaigų, organizacijų), kurios perkančiosiomis organizacijomis tapo (kai kuriais atvejais – laikinai) gavusios daugiau kaip 50 procentų veiklos finansavimą iš valstybės ar savivaldybių biudžetų arba kitų valstybės ar savivaldybių fondų lėšų², darbuotojai. Atkreiptinas dėmesys, kad perkančiųjų organizacijų, pavyzdžiui, viešųjų įstaigų, (ne)priskyrimas viešojo valdymo institucijoms nėra aiškiai reglamentuotas, tačiau Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje nustatyta, kad perkančiosios organizacijos visa ar tam tikra veiklos dalis turi būti skirta specialiai viešiesiems interesams, kurie yra nekomercinio ir nepramoninio pobūdžio, tenkinti. Atsižvelgiant į šią aplinkybę ir į sudėtingą perkančiųjų organizacijų, kurios nėra valstybės ar savivaldybės valdymo institucijos ar įmonės, (ne)priskyrimą viešojo valdymo institucijoms ir, tikėtina, nedidelį tokių projektų dalyvių skaičių, rekomenduojama priemonės „Nacionalinių kovos su korupcija priemonių įgyvendinimas“ kitų perkančiųjų organizacijų projektų dalyvių neišskirti iš viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių ir jiems taikyti šioje tyrimo ataskaitoje nustatytą FĮ.

Bendras viešojo valdymo institucijų skaičius Lietuvoje viršija 4000³ ir apima įvairaus pobūdžio institucijas, nuo centrinės valdžios įstaigų, teismų, policijos ir teisėtvarkos institucijų iki viešąsias paslaugas (švietimo, socialines, sveikatos ir kt.) teikiančių biudžetinių, viešųjų įstaigų, įmonių ir kt. Įvairių viešojo valdymo institucijų darbuotojų ir valstybės tarnautojų darbo užmokestis reguliuojamas skirtingais teisės aktais. Reprezentatyvus viešojo valdymo institucijų darbuotojų darbo užmokesčio istorinių duomenų tyrimas būtų labai didelės apimties ir pareikalautų ypatingai didelių laiko ir žmogiškųjų išteklių sąnaudų dėl sudėtingo ir ilgai trunkančio duomenų rinkimo bei didelės klaidų/netikslumų teikiant duomenis tikimybės. Taip pat dideliame kiekiui faktinių duomenų apdoroti būtų reikalingos statistinės programos ir statistikos

² Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 25 dalies 2 punktą

³ Pagal Vidaus reikalų ministerijos 2015 m. parengtą viešojo sektoriaus ataskaitą už 2014 m., kurią tvirtina LR Vyriausybė (ataskaita rengiama kiekvienais metais iki gegužės 1 d.), viešojo valdymo institucijų skaičius 2014 m. sudarė 4369, iš jų 3265, t.y. apytiksliai 75 proc., sudarė biudžetinės įstaigos.

ekspertų pagalba. Pagal faktinius darbo užmokesčio duomenis nustatytus apibendrintus FĮ būtų labai sudėtinga atnaujinti, pavyzdžiui, pasikeitus teisės aktams, reglamentuojantiems atskiro sektoriaus institucijų darbo užmokesčio dydžius (koeficientų normas ir pan.) ir dėl to pasikeitus dalies tiriamųjų darbo užmokesčiui.

Esami 2007 – 2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos laikotarpio ankstesnių projektų duomenys yra atsitiktiniai (nereprezentatyvūs, ne visų institucijų, pavienių asmenų, skirtingo laikotarpio), nesusisteminti tyrimui tinkamu būdu, todėl netinkami naudoti. Taip pat per pastaruosius kelerius metus keitėsi teisės aktai, pagal kuriuos nustatomos pareigybių koeficientų ir priedų ribos valstybės tarnautojams ir biudžetinių įstaigų darbuotojams, po euro įvedimo keitėsi bazinės mėnesinės algos dydis, todėl esami istoriniai duomenys nėra tinkami ir naudotini fiksuotiesiems dydžiams nustatyti.

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta ir siekiant nustatyti universalius, patikimus ir nesudėtingai atnaujinamus viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio FĮ, tinkamiausias būdas – vadovautis Lietuvos statistikos departamento oficialiosios statistikos portale <http://osp.stat.gov.lt/> skelbiamais darbo užmokesčio valdžios sektoriuje (kai kuriose teminėse lentelėse vartojama sąvoka valstybės sektorius) vidutiniais dydžiais. Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2011 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. DĮ-255 (Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2015 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. DĮ-46 redakcija) *Ūkio subjektų priskyrimo instituciniams sektoriams ir subsektoriams tvarkos aprašu* (toliau – tvarkos aprašas) ir šio tvarkos aprašo 2 priedu *Institucinių sektorių ir subsektorių klasifikatorius*, valdžios sektoriui yra priskiriamos valstybės biudžetinės įstaigos, savivaldybių biudžetinės įstaigos, socialinės apsaugos fondai (Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir jos skyriai, Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir teritorinės ligonių kasos), ir, vadovaujantis tvarkos aprašo 4 priede pateikta schema, dalis ūkio subjektų, kuriuose valstybės ar savivaldybės nuosavybė sudaro 50 proc. arba daugiau kaip 50 proc. subjekto įstatinio kapitalo, atsižvelgiant į jų vykdomas funkcijas. Taigi, Lietuvos statistikos departamento naudojamoje klasifikacijoje valdžios sektoriui priskiriamos institucijos iš esmės atitinka viešojo valdymo institucijas. Dėl šios priežasties tikėtina, kad valdžios sektoriaus darbo užmokesčio statistinis vidutinis dydis geriau atitinka viešojo valdymo institucijų darbo užmokesčio vidurkį negu bendras (valdžios sektoriaus ir privataus sektoriaus) darbo užmokesčio statistinis vidutinis dydis, todėl juo vadovaujamosi šiame tyrime.

Lietuvos statistikos departamento oficialiosios statistikos portale yra skelbiami ketvirtiniai ir metiniai darbo užmokesčio vidutiniai dydžiai pagal ekonominės veiklos rūšis ir kitus parametrus. Tyrimo reikmėms (siekiant išvengti nustatyto FĮ atnaujinimo kas ketvirtį) nuspręsta naudoti metinį mėnesinio darbo užmokesčio valdžios (valstybės) sektoriuje vidurkį bruto⁴ Atkreiptinas dėmesys, kad 10 prioriteto projektuose dalyvaus įvairaus lygmens darbuotojai, tad dalies projektų dalyvių (pavyzdžiui, vadovų) faktinis darbo užmokestis gali būti didesnis už vidutinį statistinį, o dalies (pavyzdžiui, žemesnės grandies biudžetinių įstaigų darbuotojų) – mažesnis, tačiau bendrą įvairių institucijų įvairaus lygmens darbuotojų vidutinį darbo užmokestį prioriteto lygmeniu geriausiai atitinka vidutinis statistinis valdžios sektoriaus darbo užmokestis.

⁴ Bruto darbo užmokestis – atlyginimas pinigais, apimantis tiesiogiai darbdavio darbuotojui mokamą pagrindinį darbo užmokestį ir papildomą uždarbį, įskaitant darbuotojo mokamas valstybinio socialinio draudimo įmokas ir gyventojų pajamų mokestį (šaltinis: Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2011 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. DĮ-185 patvirtinta Metinio darbo apmokėjimo statistinių rodiklių rengimo metodika). (Šaltinis: https://osp.stat.gov.lt/documents/10180/538622/Metinio_darbo_apm_stat_rodikliu_rengimo_metodika.pdf/281e4b2f-2b2c-45cc-9a93-10f70ceb7a78?version=1.0)

Skaičiuojant viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio FĮ dydžius, taip pat buvo naudoti šie dokumentai ir duomenų šaltiniai:

1. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas;
2. Lietuvos Respublikos Valstybinio socialinio draudimo įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas;
4. Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas;
5. Lietuvos Respublikos Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2019 metų rodiklių patvirtinimo įstatymas;
6. Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2010 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. A1-623 “Dėl metinių darbo dienų koeficientų bei metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičių 2011 metais patvirtinimo”;
7. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. A1-535 “Dėl metinių darbo dienų koeficientų bei metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičių 2012 metais patvirtinimo”;
8. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. A1-581 “Dėl metinių darbo dienų koeficientų bei metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičių 2013 metais patvirtinimo”;
9. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. gruodžio 16 d. įsakymas Nr. A1-693 “Dėl metinių darbo dienų koeficientų bei metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičių 2014 metais patvirtinimo”;
10. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. gruodžio 12 d. įsakymas Nr. A1-646 “Dėl metinių darbo dienų koeficientų bei metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičių 2015 metais patvirtinimo”;
11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 29 d. nutarimas Nr. 1021 „Dėl bazinės mėnesinės algos ir bazinio valandinio atlygio patvirtinimo“;
12. Rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Rekomendacijos dėl išlaidų atitikties).

II.2. Tyrimo metodika

Atsižvelgiant į tai, kad projektų dalyviai projekto veikloje (pavyzdžiui, mokymuose ar konsultacijose) gali dalyvauti ne visą darbo dieną, o tik keletą valandų, bei vadovaujantis Rekomendacijų dėl išlaidų atitikties 166 punkto rekomendacija „*siekiant paprastesnės fiksuotųjų įkainių apskaitos, rekomenduojamas darbo užmokesčio fiksuotojo įkainio kiekybinio rezultato vienetas – darbo valanda*“, šiuo tyrimu yra nustatomas valandinio darbo užmokesčio FĮ dydis.

Lietuvos Respublikoje metinis darbo valandų skaičius kinta kasmet, priklausomai nuo dienų skaičiaus metuose (keliamaisiais metais darbo valandų skaičius įprastai didesnis) ir

valstybinių švenčių dienų (ne)sutapimu su savaitgalio dienomis. Vadovaujantis tyrimo ataskaitos II.1 dalies 6-10 punktuose nustatytais įsakymais, esant penkių darbo dienų savaitei, metinis darbo valandų skaičius per pastaruosius penkerius metus sudarė:

2011 metais – 2017 val.;

2012 metais – 2010 val.;

2013 metais – 2001 val.;

2014 metais – 2009 val.;

2015 metais – 2010 val.

Vidutinis (apskaičiuotas aritmetinio vidurkio būdu, suapvalintas iki sveiko skaičiaus) metinis darbo valandų skaičius 2011–2015 metais sudarė 2009 valandas. Šios valandos taip pat apima kasmetinių atostogų valandas (Vadovaujantis Rekomendacijų dėl išlaidų atitikties 164 punkto nuostatomis, išlaidos projekto veiklose dalyvaujančių asmenų darbo užmokesčiui už kasmetines atostogas ar išlaidos kompensacijoms už nepanaudotas atostogas yra laikomos netinkamomis finansuoti, jeigu ES ir (ar) Lietuvos Respublikos teisės aktuose (pavyzdžiui, valstybės pagalbos schemeje, projektų finansavimo sąlygų apraše ar pan.) nenustatyta kitaip). Atsižvelgiant į šią nuostatą, skaičiuojant viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio FĮ, kasmetinių atostogų valandos nėra atimamos iš vidutinio metinio darbo valandų skaičiaus – tokiu būdu apskaičiuotas vidutinis 1 darbo valandos įkainis neapima kasmetinių atostogų išmokų.

Šiuo vidutiniu metiniu darbo valandų skaičiumi (2009 val.) rekomenduojama vadovautis nustatant FĮ visam 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos laikotarpiui, atsisakant kasmetinio valandinio FĮ perskaičiavimo pagal faktinį darbo valandų konkrečiais metais skaičių, kadangi Lietuvoje įprastai nustatomas mėnesinis darbo užmokesčio dydis, nepriklausantis nuo darbo dienų/valandų skaičiaus, todėl metinė darbo užmokesčio suma nekinta keičiantis metiniam darbo valandų skaičiui.

Vadovaujantis Rekomendacijų dėl išlaidų atitikties 163 punkto nuostatomis, *„tinkamomis finansuoti laikomos projekto veiklose dalyvaujantiems asmenims projekto vykdytojo, partnerio ar trečiųjų šalių apskaičiuoto ir išmokėto darbo užmokesčio išlaidos ir išlaidos su darbo santykiais susijusiems darbdavio įsipareigojimams (socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokos, įmokos garantiniam fondui ir darbuotojo pasirinkimu mokama teisės aktuose nustatyto dydžio įmoka papildomai pensijai kaupti, jeigu taikoma)“*. Teisės aktuose nustatyto dydžio įmoka papildomai pensijai kaupti yra papildoma įmoka, kurią darbdavys turi mokėti tik tuo atveju, jei darbuotojas savanoriškai pasirenka mokėti didesnę socialinio draudimo įmoką, todėl tokias išlaidas patiria tik dalis darbdavių. Tokios įmokos dydis (procentais) nėra nustatytas ir yra pasirenkamas darbuotojo. Dėl šių priežasčių tokios įmokos išlaidų nuspręsta neįtraukti į fiksuotąjį įkainį. Atitinkamai, viešojo valdymo institucijų projekto dalyvių darbo užmokesčio FĮ apskaičiuojama prie vidutinio valandinio bruto darbo užmokesčio pridėjus išlaidas su darbo santykiais susijusiems darbdavio įsipareigojimams, išskyrus darbuotojo pasirinkimu mokamą įmoką papildomai pensijai kaupti.

Atnaujinant tyrimą 2019 m., vadovujamasi Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalies nuostatomis bei Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2019 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo 3 straipsnio nuostatomis. Draudėjo mokami valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifai (nedarbo socialinis draudimas, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas) sudaro:

- 1,45 proc., jei mokama už darbuotojus, dirbančius pagal neterminuotas sutartis;
- 2,17 proc., jei mokama už darbuotojus, dirbančius pagal terminuotas sutartis.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 5 straipsnio 3 dalies nuostatomis ir 14 straipsnio 3 dalies nuostatomis, nuo 2019 m. sausio 1 d. darbdaviai moka įmokas nuo darbuotojams apskaičiuotų pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, 0,16 proc. į ilgalaikio darbo išmokų fondą ir 0,16 proc. į garantinį fondą išskyrus biudžetines įstaigas.

Kadangi, atnaujinant tyrimą, analizuojami 2018 metų darbo užmokesčio duomenys, remiantis 2018 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 4, 7, 8, 10, 23, 25 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1336, 9 straipsnio 4 dalimi, apskaičiuoti vidutiniai įkainiai, padidinti 1,289 karto.

Kadangi viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio FĮ skaičiavimas biudžetinėms ir nebiudžetinėms įstaigoms šiek tiek skiriasi, tai yra įmokos į Ilgalaikio darbo išmokų ir Garantinio fondus turi būti įtraukiamos tik skaičiuojant darbo užmokesčio FĮ nebiudžetinių įstaigų darbuotojams. Tačiau Ilgalaikio darbo išmokų fondo ir Garantinio fondo įmokos sudaro tik 0,16 ir 0,16 proc. nuo indeksuoto bruto darbo užmokesčio, o skirtingų FĮ įkainių taikymas biudžetinėms ir nebiudžetinėms įstaigoms ženkliai padidintų administracinę naštą (ir, atitinkamai, administravimo išlaidas) projektų vykdytojams ir įgyvendinančiųjų institucijų darbuotojams, kadangi reikėtų identifikuoti kiekvieno projekto dalyvio darbovietės teisinį statusą. Atsižvelgiant į šiuos veiksnius, nuspręsta nustatyti bendrą darbo užmokesčio FĮ, kuris būtų taikomas visų viešojo valdymo institucijų darbuotojams, į darbo užmokesčio FĮ skaičiavimo formulę įskaičiuojant ilgalaikio darbo išmokų fondo ir garantinio fondo įmokos dalį, apskaičiuotą atsižvelgiant į biudžetinių ir nebiudžetinių institucijų santykį.

Remiantis tyrimo ataskaitos II.1 dalyje pateiktais duomenimis, 75 proc. viešojo valdymo institucijų yra biudžetinės įstaigos, kurios už savo darbuotojus nemoka įmokų į garantinį fondą, o 25 proc. institucijų yra nebiudžetinės įstaigos, kurios už savo darbuotojus moka įmokas į ilgalaikio darbo išmokų ir į garantinį fondus. Tikėtina, kad 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų finansuojamų projektų įgyvendinimo laikotarpiu nebiudžetinių įstaigų dalis (25 proc.) tarp visų viešojo valdymo institucijų ženkliai nesikeis, o FĮ perskaičiavimo metu gali būti nepaskelbta atnaujinta informacija apie nebiudžetinių įstaigų dalį. Kadangi ilgalaikio darbo išmokų ir garantinio fondų įmokos suma (2016 m. ataskaitos rengimo metu), įskaičiuojama į FĮ, yra labai nedidelė⁵ ir neturi reikšmingos įtakos FĮ dydžiui, perskaičiuojant FĮ dydžius nebiudžetinių įstaigų proporcinga dalis neperskaičiuojama, t.y. laikoma nekintamu dydžiu – $ISD_{nebiudž} = 0,25$.

Atitinkamai, bendras darbo užmokesčio FĮ yra skaičiuojamas pagal formulę, pateiktą žemiau:

$$F_{DU} = (DU_{bruto} * 1,289 + VSD_{term/neterm} + GF_{nebiudž} * 0,25 + IDIF_{nebiudž} * 0,25) * M_{ensk} / Val_{sk}$$

F_{DU} – Viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio fiksuotasis įkainis

⁵ Kai bruto darbo užmokeskis yra 800,2 Eur/mėn. (2016 m.), į FĮ įskaičiuojama įmokos į garantinį fondą suma, t.y. 0,2 proc. nuo bruto darbo užmokesčio, padauginta iš koeficiento 0,25 (nebiudžetinių įstaigų proporcinė dalis), sudaro ilgalaikio 800,2*0,002*0,25=0,40 Eur/mėn., arba 0,0024 Eur/val. Į FĮ įskaičiuojama įmokos į ilgalaikio darbo fondą suma, t.y. 0,5 proc. nuo bruto darbo užmokesčio, padauginta iš koeficiento 0,25 (nebiudžetinių įstaigų proporcinė dalis), sudaro ilgalaikio 800,2*0,005*0,25=1 Eur/mėn., arba 0,006 Eur/val.

DU_{bruto} – Lietuvos statistikos departamento skelbiamas vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (bruto) valdžios (valstybės) sektoriuje, indeksavus 1,289 karto;

VSD_{term} – darbdavio apskaičiuojamos ir mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos dydis už terminuotai įdarbintus darbuotojus (2,17 proc. nuo DU_{bruto} , indeksavus 1,289 karto);

VSD_{neterm} – darbdavio apskaičiuojamos ir mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos dydis už neterminuotai įdarbintus darbuotojus (1,45 proc. nuo DU_{bruto} , indeksavus 1,289 karto);

$GF_{nebiudž}$ – darbdavio (nebiudžetinės institucijos) apskaičiuojamos ir mokamos įmokos į garantinį fondą dydis (0,16 proc. nuo DU_{bruto} , indeksavus 1,289 karto);

$IDIF_{nebiudžt}$ – darbdavio (nebiudžetinės institucijos) apskaičiuojamos ir mokamos įmokos į Ilgalaikio darbo išmokų fondą dydis (0,16 proc. nuo DU_{bruto} , indeksavus 1,289 karto);

$Mēn_{sk}$ – mėnesių skaičius per kalendorinius metus (12 mėn.);

Val_{sk} – vidutinis metinis darbo valandų skaičius (2009 val.).

III. TYRIMO REZULTATAI

Remiantis tyrimo ataskaitos II dalyje pateikta formule ir ataskaitos priede Nr.1 pateiktais skaičiavimais viešojo valdymo institucijų projekto dalyvių, kurie dirba pagal **terminuotą** darbo sutartį, darbo užmokesčio FĮ dydis yra **7,45** Eur/val.

$$F_{IDU} = (946,2 * 1,289) + (946,2 * 1,289) * 2,17\% + (946,2 * 1,289) * 0,16\% * 0,25 + (946,2 * 1,289) * 0,16\% * 0,25 * 12/2009 = \mathbf{7,45} \text{ Eur/val.}$$

Remiantis tyrimo ataskaitos II dalyje pateikta formule ir ataskaitos priede Nr.1 pateiktais skaičiavimais viešojo valdymo institucijų projekto dalyvių, kurie dirba pagal **neteterminuotą** darbo sutartį, darbo užmokesčio FĮ dydis yra **7,39** Eur/val.

$$F_{IDU} = (946,2 * 1,289) + (946,2 * 1,289) * 1,45\% + (946,2 * 1,289) * 0,16\% * 0,25 + (946,2 * 1,289) * 0,16\% * 0,25 * 12/2009 = \mathbf{7,39} \text{ Eur/val.}$$

Pagal šį projekto dalyvių darbo užmokesčio FĮ apmokama suma už ataskaitinį laikotarpį apskaičiuojama projekto dalyvio dalyvavimo projekto veiklose laiką (valandomis) padauginus iš nustatyto FĮ dydžio.

IV. NUSTATYTŲ FIKSUOTŲJŲ DYDŽIŲ TAIKYMAS

Tyrimo ataskaitos III dalyje nustatytas viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio FĮ dydis taikomas nuo tyrimo ataskaitos įsigaliojimo dienos. Tyrimo ataskaita ir priedai skelbiami svetainėje <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai>.

Fiksuotųjų dydžių perskaičiavimo sąlygos. Tuo atveju jeigu einamaisiais metais planuojama sudaryti naujas projektų sutartis, tyrimo ataskaitoje nustatytas fiksuotojo įkainio dydis taikant tyrimo ataskaitos II dalyje nurodytą formulę perskaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos statistikos departamento paskelbtą praėjusių kalendorinių metų vidutinį mėnesinį darbo užmokesčio (bruto) valdžios (valstybės) sektoriuje dydį. Papildomai (jeigu einamaisiais

metais planuojama sudaryti naujas projektų sutartis) fiksuotieji įkainiai perskaičiuojami ir tyrimo ataskaita nauja redakcija išdėstoma pasikeitus Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytiems VSD ar GF įmokų dydžiams (procentais) ar kasmetinių atostogų trukmę reglamentuojantiems teisės aktams.

Siekiant FĮ taikymo paprastumo ir atsižvelgiant į tai, kad projektų vykdytojai pagrįsdami projekto biudžetą iš anksto planuoja projekto dalyvių skaičių, jų dalyvavimo projekto veiklose laiką ir, atitinkamai, projekto dalyvių darbo užmokesčiui skirtą sumą, konkrečiam projektui taikomas viešojo valdymo institucijų projektų dalyvių darbo užmokesčio FĮ dydis nustatomas projekto sutartyje pagal projekto sutarties įsigaliojimo metu galiojančią FĮ dydį ir nėra keičiamas projekto įgyvendinimo metu.

Tuo atveju, kai audito ar kitos institucijos nustato, kad supaprastintai apmokamų išlaidų dydis ar jo taikymo sąlygos buvo netinkamai nustatyti (tais atvejais, kai dydis turėjo būti mažesnis arba kitaip taikomas), patikslintas dydis ar jo taikymo sąlygos yra taikomi jau įgyvendinamų projektų veiksmų, vykdomų nuo dydžio ar jo taikymo sąlygų patikslinimo įsigaliojimo dienos, išlaidoms apmokėti.⁶

Fiksuotųjų dydžių vertinimas projektų administravimo etape. Mokėjimo prašymuose projekto vykdytojas turės nurodyti projekto dalyvių dalyvavimo projekto veiklose valandų skaičių (pagal fizinį rodiklį pasiektų vienetų skaičių) ir taikant projekto dalyvių darbo užmokesčio FĮ apskaičiuotą projekto dalyvių darbo užmokesčio išlaidų sumą, t. y. pateikti suvestinę pažymą dėl dalyvių darbo užmokesčio priskyrimo projektui taikant fiksuotuosius įkainius (rekomenduojama forma pateikta tyrimo ataskaitos 1 priede).

Taip pat mokėjimo prašymuose projekto vykdytojas turi pateikti renginių / mokymų veiklų rezultata, jei buvo vykdomos tokios projekto veiklos, pagrindžiančius kitus dokumentus:

- renginio / mokymų programą;
- renginio / mokymų dalyvių sąrašus.

Už tyrimo duomenų atnaujinimą atsakinga Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija.

Tyrimą atliko subjektų grupė, sudaryta iš UAB PPMI Group ir viešosios įstaigos Viešosios politikos ir vadybos institutas, atstovaujama UAB PPMI Group, įgyvendinanti 2015-01-07 sutartį Nr. 1S-24 su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija. 2019 m. birželio mėn. tyrimą atnaujino Lietuvos Respublikos vidaus ministerija.

---

⁶ 2014 m. spalio 8 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymo Nr. 1K-316 „Dėl projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ 428¹ punktas.